

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leta : : : \$6.00
Za pol leta : : : \$3.00
Za New York celo leto : : : \$7.00
Za inozemstvo celo leto : : : \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the PostOffice at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 114. — ŠTEV. 114.

NEW YORK, TUESDAY, MAY 15, 1928. — TOREK, 15. MAJA 1928.

TELEFON: CORTLANDT 2876

VOLUME XXXVI. — LETNIK XXXVI.

Mesto Tiensin pred padcem.

INOZEMSKEMU PREBIVALSTVU PRETI VELIKA NEVARNOST

Sansi armada se bliža Tiensinu. — Dospela bo do velike inozemske naselbine v teku par dni. — 8600 vojakov je tam, vključno pet tisoč ameriških mornariških vojakov. — Nacionalisti so objavili zavzetje Čengčova.

SANGHAJ, Kitajska, 14. maja. — Vodstvo nacionalistične armade je včeraj trdilo, da je izvjevalo novo zmago nad severnimi. Ce je to res, bo zopet spravljena fronta državljanke vojne v neposredno bližino velikih mednarodnih naselbin.

General Jen Hsičan, vojaški governer Sansijsa, je trdil, da so njegove čete s naglim prodiranjem zavzele Čengčov, le 55 milij južno od Tiensina ter ujeli sedem tisoč severnih ter zaplenile veliko orožja in municije. Čengčov je sredi pota med Tiensinom in Tečovom. Ta kraj so južne čete zavzele pred par dnevi, ne da bi oddale le en streln.

Sansi provinca meji na provinco Čili proti zapadu. General Jen Hsičan je znan kot "uzorni governer" ter je nemoteno kontroliral Sansi provinco štirinajst let. Njegovo armado 120,000 mož smatrajo za najbolj izurjeno in opremljeno silo na Kitajskem. Čengčov je mesto, ki šteje nekako sedemdeset tisoč prebivalcev. V njem se nahaja tudi nekaj inozemcev.

Očividno so Sansi čete, zvezane z južnimi, prorle po dolini Puto reke ter odrezale umikanje poraženih severnih čet od Santunga ter južnega dela Čili province.

Glasi se, da prodira južna armada proti Tiensinu in da bo najbrž dospela tjakaj jutri. Za južne bi pomenjalo zavzetje tega mesta odrezanje severnega poveljnika Čang Tsolina od železniške komunikacije z njegovo bazo in glavnim stanom v Mandžuriji. Za ostali svet pa bi pomenjalo, da bi prišlo veliko inozemsko prebivalstvo v nevaren položaj, kot se je naprimer razvil v resnih spopadih pri Nankingu in Tsinanu.

Tiensin ima posadko 8600 inozemskih vojakov. Nekako pet tisoč teh obstaja iz ameriških mornariških vojakov pod poveljstvom generala Smedley Butlerja, ki ima na razpolago dvajset aeroplakov, pet tankov in pet topov. Nadalje se nahaja v Tiensinu tisoč angleških vojakov, tri tisoč francoskih in 600 japonskih. Večina Japoncev je bila umaknjena za službo v Tsinanu in drugih točkah Šantung province.

Inozemski vojaški poveljniki v Tsinanu so imeli v petek konferenco, da razmišljajo o najboljših sredstvih, kako zagotoviti varnost svojih rojakov vspriči bližajočega se konflikta in vrjetne invazijske nacionalistične armade. General Arai, zastopajoč Japonce, je imel baje povsem drugačno mnenje kot ostali vojaški poveljniki.

Skljenjeno je bilo ustanoviti črto zunanjih postojank v radiju sedmih milij izven mesta. Japonskim četam so poverili dolžnost zavarovanja važnih točk v inozemskih koncesijah, vključno iztočno železniško postajo, spojitev Tiensin-Pukov in Peking-Mukden železnice.

Malo novic je dospelo včeraj v Sanghaj radi prekinjenja brzjavnih črt preko Cefu in Šantung province.

Krašča zakopana v sodnem poslopju.

Zbolel na poletu na Greenly Island

EASTLAND, Texas, 14. maja. — Ko so položili včeraj tukaj vogalni kamen na nove sodno poslopje, so zazidali vanj texansko kraščo. Pred temi meseci, ko so podigli staro sodno poslopje, so odstranili iz vogalnega kamena kraščo živo, po eno in trideset letih zapora, kot so izjavile priče tega dogodka.

NAROCATE SE NA
"GLAS NARODA"

KDO JE OČE 'DUKE' SCHILLERA?

Stari Rus v Zagrebu se trdno oprijema misli, da je "Duke" Schiller, slavni kanadski letalec, njegov izgubljeni sin. — Pet "očetov" ga je že zahtevalo kot sina, a on je vse odločno zanikal, ker žive njegovi stariši v Toronto.

"New York World" poroča:

V starodavnem mestu Zagrebu v Jugoslaviji, se oprijema neki star mož, Teodor Schiller, krčevito ideje, da je njegov edini sin, katerega je smatral mrtvim enajst let, nikdo drugi kot slavni avijatik, Clarence A. (Duke) Schiller, pilot lista "World", ki je prvi dospel k osamljeni posadki Bremena na Greenly otoku.

Usoda je zaigrala par krutih žal. Stari mož, ki je živel, je bil primoran leči v posteljo. Komaj pričakujem dneva, ko bom dobil pismo od njega...

Mesto pisma pa je prišlo pozdravljene zavrnit njegovo očetovstvo sedaj, ko je postal slaven.

Ceprav je ta vera okruta, bi raje imel Teodor Schiller nehvaležnegogina živega kot pa ljubljenega sira inrtvega. Sprejeti dejstva kot so, bi pomnjal, da je njegov sin drugič uril potem, ko je načudovit način vstal za en dan iz neoznačenega groba v Sibiriji. Stari mož je sprejel v svojem življenju preveč udarev, da bi prenesel še tega.

Kakor hitro je šla preko sveta novica, da je bil neki kanadski letalec, imenovan "Duke" Schiller, prvi, ki je prišel na pomoč nemško-irske transatlantičke letalcev, ta vstala upanja v štirih očetih, ki žalujejo za izgubljenimi sinovi v različnih delih sveta, da je Schiller njih pogrešani sin. "Duke" Schiller je izvedel skoro vsaki dan, da ga smatra kak oče za svojega sina. Kablogrami iz Nemčije, Madžarske, Alzacie-Lorenške in celo iz daljne Avstralije so ga obvezali skoro vsaki dan o novih očetih in sorodnikih.

Večina teh pa je imela slično družinsko ime in ničesar več se ničelo o njih, ko so postala znana dejstva. Ni pa bilo tako z ruskim begunjem v Jugoslaviji. Tam je napravila dolga roka slučajev iluzijo, kakor hitro je bila ustvarjena, ečelo močnejše kot dejstvo samo. Pri tem slučaju je bila sliko Živčega tako močno slična oni mrtevemu, da je le natančnejša preiskava razkrila diferenč v potrežah. Najbolj čudni slučaj pa je bil, da je bil mrtvi ruski madžar, pravtvo imenovan Iliodor, od svinj starišev priimek "Duke".

Tako gotov je bil stari mož, da se je takoj obrnil na ameriškega konzula v Zagrebu za vizej, da odide v Ameriko. Bil pa je tako prevet od razburjenja vspriči svojega "razkritja", da je moral ostati več dni v postelji. Listu "World" je pisal:

— Moj fant Iliodor, imenovan od nas "Duka", je bil rojen v Petrogradu 25. marca 1899. Poslali smo ga v tamčino kadejno šolo. Leta 1915 je bil poklican v vojno službo kot zastavonos. Bil je ujet v Avstriji ter interniran v Theresienstadt na Češkem. Od tam smo sprejeli njegovo zadnje pismo s fotografijo. To je bil zadnje, kar smo slišali o njem. Pozneje smo izvedeli, da je odšel v Sibirijo in da je bil ubit od boljševikov.

— Kakor hitro pa sem čital v listih njegovo ime, sem čutil takoj, da je moj dečko, o katerem sem mislil tako dolgo, da je martev,

BENITO MUSSOLINI JE POKOPAL LAŠKO USTAVO

Mussolini je na slovesen način pokopal italijansko ustavo. — Rimski senat je feodaliziral volilno pravico. — Štirje govorniki so bili proti predlogi. — Tudi Mussolini se je oglasil.

RIM, Italija, 14. maja. — Dolgo vnaprej naznajeno odpravljenje narodne volilne pravice potom fašistovskega režima je postal v soboto zvečer dejstvo. Senat je sprejel s 161 glasovi proti 45 od Mussolinija in njegovih pristašev predlagano volilno reformo, s katero je napravljen konec splošni volilni pravici.

Novi volilni način je, na kratko rečeno neke vrste fevdalna karikatura sovjetrov, — narodno zastopstvo bo pod tem sistemom, stavnosko, z zastopniki, izvoljenimi od raznih zvez in strokovnih unij. Ker pa dočašo fašistovske stancice v vseh stavninskih zastopstvih, koga se sme pripustiti k tem in koga ne, je cela ta čedna "volilna reforma" le permanentna izjava fašistovskega režima.

Privilje senatorjev ni bilo nikakor navdušeno. Tekom debate so govorili štirje govorniki za in štirje proti predlogi. Končno pa je posegl vmes Mussolini sam s provocacijskim govorom, v katerem so se nahajale naslednje govorilne evtvete:

— Narod ni nikdar in nikjer vladal... Splošna volilna pravica je konvenicionalna laž... Vsí parlamenti bodo v bodočnosti fašistični... Večne veljavnosti je le Deset božjih zapovedi... Italijanska ustava je sveti grob, katerega je treba stražiti, čeprav je prazen...

Tako se je glasilo naprej v priznanim slogu Orlanda Furiosa.

Senat se je dal pregovoriti in fašistovska časopisje — v domači deželi in inozemstvu — je navdušeno aplovljenje...

Neki ameriški poročevalci je brzojavil iz Rima:

— Mussolini je uničil opozicijo v senatu v sijajnem govoru.

Navdušen sprejem v Milwaukee.

MILWAUKEE, Mis., 14. maja. Trije dnevi slavnostnih sprejemov, parad in zabav v Chicago so sicer utrudili prekatlantske letalce, a vsled tega ni bil omajen njih sklep, da nadaljujejo danes s poletom v St. Louis.

Velikansko drevo.

Pri Twin v Washingtonu so poškodili drevo, ko je deblo dolgo 260 čevljev ter je te tehtalo dvesto ton.

Dan za samomorilce.

V Corning, N. Y., so izvršili v nedeljo trije moški samomorilci.

Načelnik nekega važnega departmента pred kratkim.

OSEM ŽRTEV AVTOMOBILNE NESREČE

Le dve leti star hčerka je ostala živa od cele družine sedmerih pri avtomobilski nesreči v državi Pensylvaniji.

ERIE, Pa., 14. maja. — Dve leti star hčerka je edina preživela neke družine sedmih oseb in oče in sin neke druge družine sta isto tako mrtva, potem ko sta včeraj zadebla dva velika avtomobila pri Espyville v bližini tukajšnjega kraja, najbrž nahajajoča se v blaztevom valju v Pensylvaniji železniški vilak. Pet nadaljnih oseb je bilo ranjenih, ena njih smrtno nevarno.

Avtomobilisti, ki so bili na mestu ubiti, so bili Charles Hays iz North Shenango, njegova žena in njih štiri sinovi v starosti 10, 7, 4 in treh let, šestdesetletni Ward Thomas iz Pennsy, in njegov 32-letni sin William Thomas iz Albion, Pa. Med lahko ranjenimi se nahaja tudi dveletna hčerka zavokata.

Strojevodja železniškega vlaka, James Pilmer, ki staneuje v Erie, je izjavil, da je bil železniški prehod prost, da pa je videl oba avtomobile, ki sta pridrvela z največjim haglico. Avtomobilista najbrž ničsta zapazila vlaka, kajti zadebla sta se v njegovo lokomotivo, preden jo je maoel strojevodja ustaviti.

Sest žrtev je bilo vrženi pod kolesa stroja ter zdrobljenih. Word Thomas je umrl v pittsburghskem vlaku, ki je spravil ranjene v Erie, Mrs. Hays pa v tukajšnji bolnici.

Tudi lokomotiva je bila poškodovana ter je le s težavo nadaljevala svojo pot.

Stotisoč ob morskom obrežju.

Klub hladnemu vremenu je odšlo vendar na stotine tisočev oseb na morski breg in poroča se, da so se nekateri celo kopali.

Coney Island je imel obisk kažih 300,000 gorko oblečenih posetnikov. Najvišja temperatura v nekajem času je znašala 58 stopinj ob treli popoldne, dočim je padel termometer tekmo v jutranjih na 41. Lastniki koncesij so imeli dobiti nosilni dan, ki je bil izvanreden raditev, ker je bil prvi oficijelni sezniški otvorilni dan v dvajsetih letih, ko ni že deloval.

Atlantic City, Asbury Park in drugi prostori ob severni New Jersey obali so imeli tudi dober del nedeljskega prometa.

Boj za sedemcentno voznilo v Washingtonu.

Župan Walker je odpotoval v Washington, da bo navzoč, ko bo stavilo mesto pred najvišjim sodiščem Združenih držav svoj predlog za zavlečenje povelja, katero je izdala I. R. T. družba za pobjiranje sedemcentne prevozne.

Aretiran, ko je hotel okrasiti grob matere.

Dektivi so artilirali včeraj 29. letnega Jožefa Richetksija iz Astoria, L. I., ko je hotel okrasiti grob svoje materje na Linden Hill pokopališču v Ridgewoodu, ki je umrla pred dvema tednoma. Richetksi je uvelj 19. novembra iz Flushing sodišča, ko so ga hoteli prevesti do tam v Queens okrajno jetnišnico. Stal je pod obtožbo, da je ukral demantni prstan iz stanovanja neke Mrs. Sarrao, ko je počival na krovu.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta ponudba ugajala, posebno še, ako boste vpoštovali našo zanesljivo ter točno postrebo.

Detektivi so artilirali včeraj 29. letnega Jožefa Richetksija iz Astoria, L. I., ko je hotel okrasiti grob svoje materje na Linden Hill pokopališču v Ridgewoodu, ki je umrla pred dvema tednoma. Richetksi je uvelj 19. novembra iz Flushing sudišča, ko so ga hoteli prevesti do tam v Queens okrajno jetnišnico. Stal je pod obtožbo, da je ukral demantni prstan iz stanovanja neke Mrs. Sarrao, ko je počival na krovu.

Detektivi so artilirali včeraj 29. letnega Jožefa Richetksija iz Astoria, L. I., ko je hotel okrasiti grob svoje materje na Linden Hill pokopališču v Ridgewoodu, ki je umrla pred dvema tednoma. Richetksi je uvelj 19. novembra iz Flushing sudišča, ko so ga hoteli prevesti do tam v Queens okrajno jetnišnico. Stal je pod obtožbo, da je ukral demantni prstan iz stanovanja neke Mrs. Sarrao, ko je počival na krovu.

Detektivi so artilirali včeraj 29. letnega Jožefa Richetksija iz Astoria, L. I., ko je hotel okrasiti grob svoje materje na Linden Hill pokopališču v Ridgewoodu, ki je umrla pred dvema tednoma. Richetksi je uvelj 19. novembra iz Flushing sudišča, ko so ga hoteli prevesti do tam v Queens okrajno jetnišnico. Stal je pod obtožbo, da je ukral demantni prstan iz stanovanja neke Mrs

KRATKA DNEVNA ZGODBA

MARK TWAIN:

O VREMENU NOVE ANGLIJE

Prav spoštljivo verujem, da je Stvarnik vse ustvaril, kar je v Novi Angliji, samo vremena ne. Ne vem sicer, kdo ga je naredil, mislim pa, da je bil kakšen prav mlad vajenec iz vremenske delavnice. Vreme Nove Anglije je čudovito spremenljivo, kar tuje občudujejo po tudi — občudujejo. Tu je vreme zmeraj delavno, zmeraj s čim zaplošeno, zmeraj proizvaja nove vzorce in jih preizkuša na ljudeh, če so kaj vredni ali ne. A spomladi je vreme še vse bolj delavno ko v drugih letnih časih. Spomladi sem v 24 urah našel 136 različnih vrst vremena. Jaz sem bil tisti, ki sem pomagal do sreče onemu človeku, da je mogel razstaviti tisto čudovito zbirko vremena, ki so jo tuje tako občudovali! Pa je hotel prepotovati ves svet, da bi zbral vzorce raznih podnebjij! A jaz sem mu rekel: "Nikar! Pridi te kakega spomladanskega dne v Novo Anglijo!" Potem sem mu povedal, kaj mu je ukreniti glede slaga, razvrsti in kolicine. Resnemu, prišel je in spravil v štirih dneh svojo zbirko skupaj. Gleda razvrsti je rekel, da je spoznal na stotine raznih vremenskih oblik, o katerih ni bil doslej še niti slišal. A gleda kolicino — oh! — ko je vse neprorabno odstranil iz izbiral, ni imel le zadosti vremen, ampak jih je imel še preveč: imel je vremena za v najem, vremena za napravljanje, vremena za spraviti in za naložiti v vremena za v dan reveden. Ljublje Nove Angleške so potrežljivi in mireljubni, a neka točka je, kjer jih to mine: Vsako leto pobijedo kup, pesnikov, ki opevajo "rajsko" pomlad! Ti pesniki so le slučajno prišli semkaj in prinesli pomladne pojme iz drugih krajev in seveda ne morejo vedeti, kako domaćini pomlad občutijo. In tako zamudijo pesniki poglavljitev: priliko, da bi domaćine vprašali o pomlad. Staro prorokovanje vremena je zelo slavno — kar tudi zasluži radi natančnih napovedi. Vzameš list v roke in vidiš kako natančno in odlečeno je predpisano, kakšno vreme je danes na Tihem oceanu, na jugu, sredi države, drugod. Le poglej, kako se to preročilo samozavestno in polno radosti nad svo-

jo močjo poda v Nove Angliju; tu pa nenadoma utihne in postane skromno. Ne ve, kakšno vreme bo v Novi Angliji. Seveda hoče svoje nevenost zakrit in počas takole modruje: "Najbrže severozahodnik do jugozahodnika, izmenja je z južnimi in vzhodnimi in zapadnimi in drugimi izmenami. Barometer bo stal visoko in nizko, se spremeni iz kraja v kraj. Bržkonebo deževalo, snežilo; bo nekaj toče in suše; temu sledijo potresi z grmjenjem in bliskanjem — ali pa že prej." Da je pa napoved vremena na vse kraje pravna, pa sledi dostavek: "Vendor je moč, da nastopi medtem popolnoma drugačno vreme." Zares, najlepši biser novoangleškega vremena je njegova nenadna spremembra. Le eno rizi: da dobriš množico raznih vremena, dolgo in popolno vrsto; ne veš pa, kje je začetek. Misliš, da bo suho vreme in greš z doma brez dežnika; stavlji bi pa eno proti drugem, da boš prišel do kože premičen domov! Računaš s potresom, se pripraviš, na to, a prvo, kar te zadene, je, da treščate. To so velike sitnosti, vendor jih ni moči odpraviti. Strele so ta prav posebne vrste. Če v koga trešči, potem ga tako do dna in popolnoma podere, da tako malo preostane od človeka, — da — no ja — ti misliš, Bog ve, kaj je ostalo — pa je le — državni potres ...

Pa grom! Če se začne samo oglašati, pripravljati svoje instrumente za predstavo, pa rečjo tuje: "Joj, kako strašno je grmenje pri vas!" A potem šele, ko začne zares grmeti in je pravi koncert v razvoju! Da bi videl, kako tečejo tuje v kleti in vtikajo glave v zabejo za smeti! Pa o veličini vremena Nove Anglije, menim o trajanju tega vremena! Če vzamem za primer obseg te pokrajine, moram reči, da je obseg te pokrajine nesorazmern z obsegom dežele. Da je količak vremena skupaj, pa sili na vseh koncih in krajih na stotine milj v sosedne države. V Novi Angliji ni niti za desetino vsega vremena, dovolj prostora. Kjerker bi rado obstalo, so že razpote. O nečloveški nerodnosti novoangleškega vremena bi

PEŠEC IN AVTO

Inženjer Schleife v Berlinu je izumil poseben odbijač, ki onesnažuje nesreče v avtomobilistiki. Gre za pripravo iz trdega gumija. Delovanje svoje iznajde je predvajal te dni v berlinskem Inženjerskem domu. Na platnu si videl kako je zavojil poskusni avto najprvo s hitrico 20 km, nato 35 in nazadnje celo 45 km v neko drevo, ne da bi se mu trenci kaj poznalo. Bržine so bile učinkovito ugotovljene. Drugi poskus je predstavljal avto, ki je drevil z 20 km na uro proti nekemu pesnu. Pešec je bral med poskusom list. Simpatični odbijač ga je kratko malo dvignil, tako da se mu ni zgordilo niti hudega. Končno sta tretila dva avta z brzino 28 km drug v drugega, sunek se je komaj opazil. Schleiffenovi izumu prispisujejo seveda epohalno važnost.

KRIZA BLIŽNJEGA

Kirurgična klinika prof. Jiraseka v Pragi je pred kratkim objavila poziv, da naj se na kliniki javijo osebe, ki bi bile pripravljene dati en liter lastne krvki za vbrzganje bolnikom. Na ta poziv se je priglasilo 50 oseb, med njimi tudi več žensk. Izmed priglašenih so odbrali 10 oseb, katerih krije se pri preizkušnji izkazala kot posebno dobra za prenos.

ADVERTISE IN GLAS NARODA

Pozor čitalj!
Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njimi postrežno zadovoljni, da oglasitejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vsem.
Uprava "Glas Naroda".

Pratik in Koledarjev

imamo še nekaj v zalogi. Pratika stane 25 centov. Koledar pa 50 centov. Koledar ima letos izredno zanimivo vsebino: razprave, povesti, slike, šala, zanimivosti itd.: Naročite takoj.

Slovenia Publishing Company,
82 Cortlandt St., New York City.**POTRATNEZ** je človek, ki je preživel svoje boljše dni.**VLAGATELJ** je pa mož, ki lahko pričakuje lepše bodočnosti.**VLAGAJTE** pri nas in pustite pripisati Vašemu računu obresti po 4%.**SAKSER STATE BANK**

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Ščitite svoj naloženi denar v svojem Model T Fordu

THE Ford Motor Company izdeluje nove kare, pa je kljub temu ponosna na svoj Model T. Želi, da bi sleheri, ki ima to kar, vozil z njim kolikor mogoče dolgo z najmanjšimi stroški.

Vsled tega načina in zastran denarja, ki so ga naložili milijoni motoristov v Model T kare, bo Ford Motor Company še nadalje izdelovala dele, dokler bo, kot je Henry Ford sam rekel "zadnji Model T na cesti".

Več kot osem milijonov Model T Fordov je še vedno v aktivni službi, in dosti je med njimi takih, ki so še dve, tri ali pet let sposobni za vožnjo. In celo dalj časa.

Da torej čimbolj izrabite najdalje razdobje po najnižji ceni, vam svetujemo, da vzamete svoj Model T Ford k bližnjemu prodajalcu Fordov ter mu recite, naj vam izračuna, koliko bi veljala nadomestitev potrebnih delov.

To bo jako poceni za vas, kajti z malimi stroški boste lahko ohranili ali povečali vrednost kare, ki vam bo služila še za nadaljnje tisoče milj.

Ne oziraje se, kje živite, vi lahko dobite te Fordove dele po isti nizki ceni kot prej in veste, da so napravljene na isti način in iz iste snovi kot je ona, iz katere je bila napravljena vaša kara.

Stroški za delo so zmerni. Za vsako delo je svota ista, tako da že vnaprej veste, koliko vas bo vse delo veljalo.

FORD MOTOR COMPANY
Detroit, Michigan

Skrivnosten hram v Tibetu.

V deželah daljnega vzhoda je že od nekdaj razširjena govorica, da se skriva v nedostopnih gorah Tibeta skrivnostni hram življenja. To je baje samostan, kamor se zatekajo modrijani vseh narodov, da v samoti študirajo skrivnosti nebes in zemlje. Še nikomur se ni posrečilo priti do tega hrama ali videti samotarje, ki so se odrekli posvetnemu življenju in našli tu varno zavetišče. Prvotno je snatal svet govorice o tem samostantu za pravljico, toda v novejšem času je znateni mongolski raziskovalec zgodovinar in arheolog Liao-Čin dokazal, da mitični hram življenja res obstaja. Liao-Čin je sam videl znateni samostan in preživel v njem nekaj tednov kot gost. Govoril je tudi z učenci, ki so se zbrali v samostanu iz vseh delov sveta.

Liao-Čin je opetovanje slišal o skrivnostnem hramu življenja v budističnih samostanh v Mongoliji, Tibetu in severni Indiji. Misli je pa, da so te govorice pravilne. Toda v Naplju se je seznanil z nekim potnikom puščavnikom, ki je bil težko bolan. Ko ga je izlečil, mu je puščavnik povedal, da bi rad preživel zadnja leta svojega življenja v osamljenem samostanu vrh kipulnškega pogorja. Liao-Čin je dolgo prosil puščavnika, naj ga vzame s seboj. Mož se je spomil na upiral, slednji je pa ustregel njegovemu prošnji in poslopiju, da mora dobiti najprej dovoljenje in da ga vzame s seboj, kar je stal v času grozne Džingisahana. Samostan je ko se vrne iz Tibeta. Dobil je dozvole, kar zameniti kitajski voljenje pod pogojem, da bo Liao-

Čin pod prisego obljuditi, da nikomur ne pove, kje je samostan.

Dva meseca sta potovala po puščavi Gobi in slednji sta prispevala v severnem Tibetu na pogorje, ki je po Liao-Činovem mnenju visoko najmanj 3000 metrov. Globoko pod seboj je videl mongolski zdravnik krasne rodovitne doline, dočim je pokrival gorske grebene večni sneg. V dolini je opazil mnogo poslopij in spremeljavec mu je povedal, da je to hram življenja. Potnik sta se napotila v samostan, kjer sta našli v enem poslopu učence, v drugem pa filozofe. Puščavnik je pojasnil mongolskem raziskovalcu, da se pečajo učenjaki v hramu v večnim problemom sile človeškega razuma. To je morda edini kraj na zemlji, kjer se zbirajo mislični raznih narodov v skupnem delu in prizadevanju, da pojasičijo problem človeškega duha.

Na puščavnikovo priporočilo so Liao-Čin pustili v starodavni hram. Tu je našel okrog 200 mistikov, pripadnikov 20 narodov. Zenske ni v samostanu nobene, ker ženske noga še nikoli ni pristopila na njegovega praga. Misliči, ki se pečajo tu z okutnimi vedami, morajo svečano obljuditi, da ne pridejo v stik z zunanjim svetom. Liao-Čin pripoveduje v svoji knjigi, da tudi o mumiji tripla nekega modrijana, ki je umrl pred štiri tisoč leti. Mumija sedi v naslonjenu v veliki dvoranu, pred njo sto-

V Moskvi se pripravljajo na vso moč, da bi sprejeli afganistanško kraljevsko dvojico, na čim bolj svečan način. Vlada se zaveda, da so takšni sprejem v proletarskih republikah nekoliko čudna reč, pa skuša vplivati na mase s tem, da objavlja v tisku izvlečke iz Amanulahovih govorov, ki dokazujojo, da je ta vladar naprednjak od nog do glave. Oba obiskovalca bodo sprejeli na postaji Kalinin. Čečerin in drugi visoki sovjetski funkcionarji z velikim vojaškim pomponom. Nato se bodo vršili banketi v Kremlju, v afganistanškem in turškem poslanstvu. Med nadaljnimi svečanostmi so na programu predstava v državnem gledališču, konjske dirke in vojaška parada na Rdečem trgu. Amanulah je doživel mnogo zanimivega na svojem potovanju po evropskih prestolnicah, a kar ga čaka v Rusiji, bo gotovo med vsem najbolj zanimivo.

LETALCI IN MINISTER

Zveza prometnih letalcev v Parizu je priredila banket na čast obema prevakoma v letanju okoli sveta, Costesa in Le Brixia. Povabilo je veliko števil održljivih osebnosti, umetnikov, znanstvenikov, ministrov in drugih, trgovinskega ministra Bokanowskega pa ni povabil. Med njim in vzevo je had spor in vzevo je dala proti njemu napisiti po Parizu celo plakate, češ da je na grdu način sabotiral Costesa in Le Brixia med njunim poletom. Bokanovsky se je osvetil zvezni na ta način, da je prepovedal vsem uradnikom državnega zračnega urada udeležbo na banketu. Pariški listi poročajo precej nediskretno o tem slučaju in izražajo upanje, da bo Poincare nepriljubljenega ministra po izvršenih volitvah ekspediral iz vlade.

KMETICE PROTI MACHARJU

Te dni se je pripetil v malem slovaškem mestu Nove mesto ob Vahu nenavadn slučaj verske nestnosti.

Ravnateljstvo tamozne gimnazije je pripravilo dijakom, naj kupujejo cene izdaje čeških knjig, ki jih zalaže neka tiskarna. Na to priporočilo so si kupili nekateri dijaki več del znamenja pisatelja Macharja. Tedaj je objavil "Slovák", glasilo Hlinkove stranke, razdražen članek, v katrem je obdolžil ravnateljstvo, da razširja med mladino razuzidno in pohujšljivo štivo. Uspehi tega članka so se pokazali v četrtek, ko je vdrla kakšnih 300 kmečkih žen iz novomeške okolice med poukom v gimnazialno poslopje in uprizorile burne krawale. Najhujškane ženske so zasedle ravnateljsko pisarno in zahtevalo, naj jim takoj izročijo "brezbožne" Macharjeve knjige, da jih javno sežgejo. Grozile so profesorji, da se povrnejo s sekiramimi v rokah. Škandal je bil tako velik, da je moral nastopiti orožništvo, ki je po dolgem prigravanju spravilo ženice na prosti in nekaj kolovodnj v aretilalo.

ji pult, na katerem leži nedovršen rokopis, nad katerim je mislec umrl. O mumiji kroži v samostanu govorica, da je že opetovanje menjalo svojo lego in da je nekoč celo izginila ter se čez nekaj dni vrnila. Prebivalci te doline v tibetskem pogorju so pojasnili že marsikater zagonetko človeškega duha, o katerih se drugim učenjakom niti ne sanja. Obleko si delajo sami in tudi za hrano skrbe sami. Mesa sploh ne jedo. Hranijo se z medom, kruhom, zelenjavo in sadjem. Mnogi dočakajo visoko starost. Liao-Činu so kazali svoje tovarište, stare nad 200 let. Imeje te samostanski družbi je ogromno. Poleg dragocenih rokopisov imajo bogate knjižnice in mnogo zvezd, slovnih instrumentov.

Druga žena.

ROMAN.

Za Glas Naroda priredil G. P.

30

(Nadaljevanje.)

Pri takih prireditvah z deželnim miličjem tudi ni nikdar sodeloval grajski kuhar, — gospa Len je stala ob snežnobelem štedilniku lovske hišice ter kuhalu kavo.

Mogoče je bilo danes soperanje v kuhinji kot ponavadi ali pa so ji dale njene naredbe doli delo, — gospa Len je izgledala zelo upehana, in če bi ne bilo to naravnost izključeno ob njenem značaju, bi človek domneval, da se je jokala, — tako mrzljivo so blesteli njene oči pod močno obokanimi čelom.

— Ali ste morda bolna, draga Len? — je vprašala vojvodinja ljudomilo.

— Ej, nikakor ne, visokost! Hvala za cenjeno vprašanje, — sveža in zdrava sem kot riba v vodi! — je odvrnila, skoro prepričana, s hitrim stranskim pogledom na dvornega maršala.

Prinesla je par belih, pletenih košaric, katerih sta se takoj po lastila mala princevka, Kayna miza je ostala za trenutek zapuščena. Otroci so edinili v sadne naprave in v spoštljivi oddaljenosti je gledali vratnar, kako so dečki plenili, kot malii vandali brez izbire špalirje žlahtnega sadja ter ga metali v košarice.

Dvorni maršal se je pustil tudi zapeljati tjakaj. Moralo je iti in žalostni vtis njegove brezmožnosti je bilo treba izbrisati in naj bi se zgodilo to s tisoč mukami. Dvignil se je počasi ter odšel ob špalirju vinskih trte navzdol, ki je tekel ob žični ograji indijskega vrta. V resnici se mu je posrečilo priti po in preeej pokonec do kavne mizice, za katere je ravno sedla vojvodinja.

Z domišljavim usmehom ji je izročil več v košarici ležečih zgodnjih grozdov, — a smehljaj je naenkrat zamrl na njegovem obrazu. Postal je rdeč od strahu.

— Moj prstan! — je vzkliknil razburjen. Hitro je vrgel košarici na mizo ter si ogledal temni kazalec na desni roki, na kateri je bliestel še pred par minutami dragocen smaragd.

Vsi, z izjemo vojvodine, so skočili pokonec ter pričeli iskat. Prstan, ki je vedno "tako trdno sedel", kot je dvorni maršal točeče zatrjeval, je padel s prsta, ki je postal suh ter izginil med listi trte. Čeprav pa so vsi iskali pozorno, — niso našli ničesar.

Službenec bo pozneje pod mojim osobnim nadzorstvom nadaljeval z iskanjem, — je rekel Majnau, ki se je vrnil k mizi. — Iz obzira na dvor je bilo treba skrajšati ta neljubi intermezzo.

— Da, pozneje, — ko bo izginil neresljivo v kak žep, — je odvilen dvorni maršal s temnim smehljajem, — Moj Bog, zaupati službenec! Ljudje občujejo v glavnem ob tem vinskem špalirju, — glavna cesta vodi tam!... Visokost mi oprostite, če me stvar nekoliko razburja, — se je obrnil prosič proti vojvodini.

— Prestan pa mi je zalo dragocen kot čudna zapuščina Gisberta. Par dni pred svojo smrtno mi ga je izročil v navzočnosti prič, pri čemer je napisal naslednje besede:

— Ne pozabi, da si dobil ta smaragdni prstan dne 10. septembra! — Meni ga je prav posebno zapustil in to me gane do današnjega dne... Visokost ve, da nisem s tem bratom nikdar harmoniral in da sem nasprotno odločno obsejal njegovih viharni, vsaki morali nasprotni način življenja, — a moj Bog, srce zahteva tudi svoje pravice! Ljubil sem ga kljub vsemu in raditega bi me izguba kamenom zelo vžalostila...

— Neglede na resnično bajno visoko vrednost kamena samega, — se je vmesel vnes Majnau suhoporno. Sedel je že zopet poleg vojvodine, dočim so ostali ravno prihajali nazaj.

— No, da, — v drugi vrsti seveda, — kdo bi tajil to? — je rekla dvorni maršal z zamišljeno ravnodušnostjo. — Smaragd je dragocen in graviran je posebno delo, naravnost čudež... Pri tem je tudi neka majhna skrivnost. V bližini grba je opaziti fino točko in človek meni, da je odskočil majhen drobec kamena. Pod povečanim, steklom pa stopi na dan fino izrezljana moška glavo. — Globoko vtisnjeno v vosek ali fin lak pomenja ta pečat v mojih očeh več kot koj podpis imena.

— Sedaj bomo pili kavo in nato bom šla tudi jaz iskat z vami vred, — je rekel vojvodinja ljubezljivo. — Zanimivi prstan je treba na vsak način zopet najti.

Gospa Len je odšla medtem z velikim srebrnim kavnim krožnikom naokrog. Niti premaknila ni svojega obrazca. V miru, ki je nastopil po sekund, je šumela njena svilena oblike in škril pesek pod njenimi nogami. Naenkrat pa je začenjekata tudi posoda na krožniku, kot da so se roki ženske stresli od strahu. Dvorni maršal, kateremu je v tem trenutku podala skodelico, je presenečen dvignil svoj pogled ter sledil smeri njenih pogledov, — Gabrijel je prihajal ob vinskem špalirju navzgor.

— Kaj hoče ta dečko? — jo je vprašal ter jo ostró opazoval.

— Prav nič ne vem, milostni gospod, — mu je zagotovila, kajti je zopet mirna.

Gabrijel je odkorakal direktno proti dvornemu maršalu ter mu izročil z globoko povečanimi očmi izgubljeni prstan. — Vtiki lepi prsti so držali dragoceni nakit in roka dečka je bila v splošnem zelo čista, a vendar jo je potisnil dvorni maršal z očividnim gnušom nazaj, ko se je to roka na lahno dotaknil njegove.

— Ali mi takaj dovolj krožnikov? — ite je zmerjal ter pokazal na mizi. — Ali si se v svojem občevanju v gradu naučil tako malo dobroj manir, da uiti ne veš, kako se izroci na dostenjan način kak predmet?... Kje si našel prstan?

— Ležal je ob ograji iz žice, — spoznal sem ga takoj, — videl sem ga vedno tako rad na vaši roki, — je rekel deček bojavljivo in kot da prosi odpuščenja.

— Tako? Zares? Zelo laskavo. — Dvorni maršal je majjal porogljivo z glavo ter nataknil smaragd na svo prst.

— Len, dajte mu koj pogace ter ga vprašajte, kaj da hoče.

Klučarka je posegla v žep ter potegnila ven en klujev. — Prišel si po to, kaj ne, kaj ne! — je rekel proti Gabrijelu in slednji je potrdil.

— Žena hoče piti in jaz sem zaklenila sok malin.

Larifari, — dosti služabništva leta naokrog. On bi lahko poskal koga. Moje pa je razvajen ter meni, da mora imeti svoj nos pri vsaki stvari, ki se zavri na gradu — in to danes, ko mu je gošpod dvorni pridigar v vaši navzočnosti strogo prepovedal soudležbo! Ali ste to pozabilna Lena?... On se mora pripravljati, — se je obrnil proti vojvodini, — kajti mi smo danes zjutraj ugotovili, da bo konečno odšel v treh tednih v seminar, — kajti skrajšen čas je že.

Liana se je presenečena ozira v klučarko. Raditega ju torej ta ženska danes zjutraj tako brez cilja in smisla gospodarila po kamri za perilo! Raditega je tudi zalcala svežej klučevi! Ta ženska je izgledala tko kamenita in ostopila ter je postopala brez občutka z dečkom v navzočnosti drugih! — Liana pa je vendar slutila že davno ne tihem, da ga naravnost obožuje... Tam je stala zdaj brez

besede in temna v obraz, razkačena navidez nad nezasluženim očitkom, a v očeh Liane strahu polno materinsko sreco, ki se stresa že ob omeniti onegevnega dejstva.

Vojvodinja je opazovala dečku skozi lornjeto.

— Vi imate v mislih tanj misijonarski poklic? — je rekla proti dvornemu pridigaru, zmajače z glavo. — Po mojem mnenju se ne prilega ta poklic za dečka.

Ta izrek je učinkoval kot električni udarec na Lianu. Prvikrat je čula odporni nazor proti pravoreku duhovnika in dvornega maršala in poleg tega še iz ust, ki so lahko s par pokrovilimi besedami dale usodi človeka takoj neko drugo smeg... Tam je sedel seveda starji gospod, napeto prisluškujoč in živeni šok jo je stresel ob misli, da ga namenoma razdraži proti njemu samemu.

(Dalje prihodnjie.)

ŠPANSKI KRALJ ALFONZO

se pogovarja s častniki huzarskega regimenta na trati pred kraljevim dvorem v Campo.

NOVE SLOVENSKE PLOŠČE COLUMBIA

NOVE PLOŠČE

10 inches po 75c.

25077F	Dolenjska polka Stajerski Landler	Vojška Godba "Krug"
25078F	Dunaj ostane Dunaj, Koračnica Neverna Ančka, Valček	Vojška Godba "Krug"
25079F	Danici, Narodna pesem Domate pesmi, Narodne	J. Lausche in M. Udovich, Duet
25076F	En let in pol Ljubca moja — J. Lausche in M. Udovich, duet	Narodne pesmi.
25075F	V slovo Slovenske pesmi	J. Lausche in M. Udovich, duet
25074F	Sokolska koračnica	Godba
	Kdo je moja ljubica, Valček —	Hoyer Trio
25070F	V finskih dolinah, Šotis Na krovu ladje, Valček	Jahirov Novitetni Kvintet
12069F	Lastov valček Usnili se me, Valček	Ruski Novitetni Orkester
12072F	Spomladni Valček Slatke vijolčice, Valček	Ruski Novitetni Orkester
25071F	Sebeška koračnica Regiment po cesti gre (s petjem)	Hoyer Trio
25043F	Polka štarparjev Ti si moja, Valček	Hoyer Trio
25065F	Samo še enkrat, Valček Ven pa not, Polka	Hoyer Trio
25059F	Jača na St. Clairu, Polka Clevelandski valček	Hoyer Trio
25072F	Štajerska Moj prijatelj, Polka	Moški Kvartet "Jadran"
25073F	Zakaj svetlobe Zvezlečar se rodil	Moški Kvartet "Jadran"
25047F	En startek je živel Sijaj sončice	Moški Kvartet "Jadran"
25046F	Ljubezen in pomlad Slovenske dečke	Moški Kvartet "Jadran"
25049F	Zadovoljni Kranjec Pričila bo pomlad	Moški Kvartet "Jadran"
25056F	Dolenjska O maturi,	Moški Kvartet "Jadran"

VSAKI POŠILJATVI PRIMOŽIMO 300 IGEL BREZPLAČNO

Manj kot šest plošč se ne pošlje.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Kako se potuje v

stari kraj in nazaj

v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stare kralje, je potreben, da je poučen o potnih listih, priljagi in drugih stvari. Vaša načrtovalna pot najbolj pojasnena je v prvegačem, vedno le prvorazredni brzoparnikl. Tudi nedržljivimi zamore potovati v stare kralje, toda prekrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecov in se mora delati pravočasno v to načrtnost v Washington, D. C. na generalnega naseljenskega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora biti iskat vsak pravilno osebno, bodisi v najbližji mestni uradu ali pa do dobri v New Yorku pred odpotovanjem, kadar kdor kdo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

Kako dobiti svoje iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorednike ali svoje iz starega kraja, naj nam prav piše za pojasnilo, da Jugoslavije bo priznala v tem letu 670 pristojencev, toda polovica te kvote je dočenoma za ameriške državljane, ki žele dobiti sem stare. Ne v otroku do 18. do 21. leta in pa po poljedelski delavce.

Ameriški državljani pa samozapočetno dobiti sem zene in otroke do 18. leta brez da bi bil stari v kvetu, potrebno pa je delati prošnjo v Washington.

Predno podvamete kaki korak.

pitke nam.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street NEW YORK

Kretanje parnikov · Shipping News

16. junija: Pra Roosevelt, Cherbourg, Irmen

Caronia, Havre Republic, Cherbourg, Bremen

Junija: Saturnia, Trieste Columbus, Cherbourg, Bremen

17. junija: Muenchen, Cherbourg, Bremen

Tuscania, Havre Olympic, Cherbourg

18. junija: Ille de France (I. A. M.)

Hamburg, Cherbourg, Hamburg

Pennland, Cherbourg, Antwerpen

Minnewaska, Cherbourg George Washington, Cherbourg, Bremen

Veendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

Rome, Napoli, Genova

23. junija: Mauretania, Cherbourg

Carmania, Havre

24. junija: France, Havre (I. A. M.)

Resolute, Cherbourg, Hamburg

Homeric, Cherbourg, Antwerpen

Minnewaska, Cherbourg Leviathan, Cherbourg

Veendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

Conte Biancamano, Napoli, Genova

25. junija: Aquitania, Cherbourg

Dresden, Cherbourg, Bremen

</